

« zurück blättern vor »

LANDWÓJT subst. m., ab 1266; auch *langwojt*, *lantfojt*, *lantwojt*, *lątwołjt*, *lendwojt*, *lentwołjt*, *letwojt*, *łętwołjt*. **1** ‘Vertreter eines Fürsten, der auf den Gerichtstagen nach deutschem Recht den Vorsitz führt’ – ‘zastępca księcia, przewodniczący w sądach prawa niemieckiego’: (1266) 1877–1908 KodWP I 367, STP (*Scultetus*)... *omnes causas magnas et parvas... sine nostro assessore, qui alio nomine lanthwoydt dicitur, habeat iudicare*. o 1342 MMAe X 47, STP *Volumus ut provincialis, qui landwoydt dicitur, iudicio ciuitatis prelibate non plus nisi tribus vicibus in anno... presidebit*. o [LBel.] (1370) 1506 MMAe X 386, STP – (SŁA), STP. **2** ‘Vorsitzender bei gewöhnlichen Gerichtsverhandlungen nach deutschem Recht’ – ‘przewodniczący ławy w zwyczajnych sądach prawa niemieckiego’: (1398) 1887–1889 Leksz II nr 1155, ZAJU *Unde viceadvocatus ulgariter lantwoydt in Oborniki*. o 1400 StPPP VIII nr 1112, STP *Viceaduocatum vero, qui dicitur lanthwoydt, Nicolaus per unum annum constituat*. o 1466 AGZ XV 60, STP *Quam pignorationem viceadvocatus al. lątłwoyoth repercusit*. o 1501 KsięgSądWar nr 146, SPXVI *My lanthwoyoth szesznawamy [z] szydmya przyszyadnyky*. o (1565) 1959 LustrLub 78, SPXVI *na tym wszystkim gruncie społecznie wymierz yli, Waclaw Grzimala wójt a Nikolaј Szosthek landwołjt*. o (1564–1565) 1963 LustrSand 177, SPXVI *[Z] staradawna wójt radomski miał tam folwarczek, na którym sam zawsze mieszkał, a landwołta w mieście chował*. o 1576 KsięgSądTrze nr 1282, SPXVI *prawo wie(l)kie zagaione stalo s iest obchodzancze przez Hadama lątwoyta i przez 7 przisiesnikww*. o 1599 KsięgSądTrze nr 1511, SPXVI *stal sye jest sąd wyelky zagajjany [...] ktory to sąd jest zagayanj przez mije lethwoytha, Adama Woytąny*. o 1644–1660 VorLetSkarb 180, SP17 *Kmotrami beli Ie^omP. Piotr Kopacz [...] Lantwoit Nowogrocki*. o [LBel.] (1777) 1953 Instruktarz 13 *do spraw podług prawa magdeburskiego sądzić się mających [...] wyznaczony będzie landwołjt*. – (SŁA), STP, SPXVI, SWIL, SW. **3** ‘Erbvogt’ – ‘dziedziczny wójt’: 1622 Gostk.Gór. 79, L *Burmistrze, woity i lentwoity maiorum civitatum*. o [LBel.] (1609–1640) 1735 Vol.Leg.3 371, L *Burmistrze, woity i lętwoity większych miaft*. – nur L. o **Var:** *landwołjt* subst. m., 1342 MMAe X 47, STP o [LBel.] (1777) 1953 Instruktarz 13 – (SŁA), STP, SPXVI, SWIL, SW; *langwojt* subst. m., [einzQu.] (1470) 1960 KsNWarsz I nr 725, STP – nur STP; *lantfojt* subst. m., [einzQu.] 1437 Przem I nr 2621, STP – nur STP; *lantwojt* subst. m., (1266) 1877–1908 KodWP I 367, STP o 1644–1660 VorLetSkarb 180, SP17 – STP, SPXVI; *lątwołjt* subst. m., [hapax] 1576 KsięgSądTrze nr 1282, SPXVI – nur SPXVI; *lendwojt* subst. m., 1565 LLub 77, ZAJU o [LBel.] 1574 WilkPozn II nr 85, SPXVI – nur SPXVI; *lentwołjt* subst. m., (1564–1565) 1961–1963 LustrWpol

II 43, SPXVI ◦ [LBel.] (1609–1640) 1735 Vol.Leg. 3 371, L – SPXVI, L, SWIL, Sw (stp.); *letwojt* subst. m., [hapax] 1599 KsięgSądTrze nr 1511, SPXVI – nur SPXVI; *letwójt* subst. m., (1564–1565) 1961–1963 LustrWpol I 248, SPXVI – SPXVI, L, SWIL, Sw (stp.). ◊ **Etym:** mhd. *lant-voget* subst. m., ‘Landvogt, Statthalter eines Landes, Verwalter eines Landgutes oder Landbesitzes’, LEX. ◊ **Der:** *landwojtowstwo* subst. n., ‘Amt des Landvogts’, 1443 AcPosn I 96, STP, nur für Inh. 2. ❖ Inhalt 1 ist offensichtlich vor 1500 verschwunden; ob Inhalt 3 nicht eine Untermenge von Inhalt 2 ist, bleibt unklar. Für Inhalt 2 bringt STP einerseits 24 Belege, SPXVI andererseits 15. SWIL (und nach ihm Sw) definiert *landwójt* als ein Amt im Großherzogtum Posen, kennt das Wort also aus eigener Erfahrung nicht mehr.

« zurück blättern vor »